

Затверджено:

**Директор Боложинівського
ЗЗСО І-ІІ ст. Буської міської ради**

_____ **Підставська Л.І.**

29.08.2025 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 5 – 8 класів

Боложинівського ЗЗСО І-ІІ ст.

Буської міської ради

на 2025-2026 навчальний рік

Схвалено

на засіданні педради

29.08.2025 р. (Протокол №1)

Голова педради

_____ **Підставська Л.І.**

Освітня програма для 5-8 класів Боложинівського закладу загальної середньої освіти на 2025-2026 роки

1. Вступна частина

Тип закладу: заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти розроблена відповідно до статті 33 Закону України «Про освіту», статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Освітня програма складена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України 09.08.2024 р. № 1120, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Державний стандарт базової загальної середньої освіти є фундаментальним документом для організації освітнього процесу в сучасній школі. Він визначає компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі, обсяг навчального навантаження учнів та вимоги до обов'язкових результатів навчання школярів. Також згідно з ним навчання учнів у середній школі ділиться на 2 етапи - адаптаційний цикл та цикл базового предметного навчання. Освітня діяльність у 5-6 класах має спрямовуватись на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість. Продовження реформи НУШ у 7 та 8 класах передбачає її перехід від адаптаційного до базового циклу навчання. Ключовою його основою є реалізація компетентностей як в окремій освітній галузі, так і загальних, що передбачені Державним стандартом базової загальної середньої освіти. Із 2025/2026 навчального року 8 клас навчатиметься за Типовою освітньою програмою у новій редакції, яка затверджена наказом МОН від 09.08.2024 №1120. Якщо протягом першого циклу (5–6 класи) особлива увага надавалася самовизначенню учня як особистості й громадянина, пробудженню цікавості дитини до напрямків, передбачених шкільною програмою, то з сьомого класу починається робота над формуванням відповідальних членів суспільства, здатних самостійно визначати свій подальший життєвий шлях. Цикл базового предметного навчання для учнів 7-9 класів в Новій українській школі має певні особливості: цей цикл охоплює учнів 7-9 класів; дозволяє враховувати індивідуальні особливості розвитку та потреби учнів; забезпечує просування індивідуальними освітніми траєкторіями; містить ключові компетентності, наскрізні вміння та галузеві результати навчання; орієнтує на формування вільного володіння державною мовою, математичної компетентності, інноваційності, екологічної компетентності.

ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

У Державному стандарті немає поділу на предмети, натомість є освітні галузі – це означає, що розробники освітніх та навчальних програм зможуть як втілювати певну навчальну галузь через окремий предмет, так і комбінувати їх для інтеграції.

Документ містить опис компетентнісного потенціалу та вимоги до обов'язкового навчання учнів у 9-ти галузях освіти:

1. мовно-літературний,
2. математичний,
3. природничий,
4. технологічний,

5. інформатичній,
6. соціальній і здоров'язбережувальній,
7. громадянській та історичній,
8. мистецькій,
9. фізичній культурі.

Для кожної галузі Державний стандарт описує мету і групи загальних результатів, які уточнюються через обов'язкові результати для кожного з циклів. Саме тому кожна освітня галузь має потенціал для розвитку кожної компетентності.

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У документі чітко окреслено ключові компетентності, якими мають оволодіти школярі після закінчення кожного з двох циклів – адаптаційного (5-6 класи) і базового предметного навчання (7-9 класи), та наскрізні вміння.

Перелік основних компетентностей виглядає так:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість

Кожна з компетентностей важлива, бо сприяє успішному життю в суспільстві.

НАСКРІЗНІ ВМІННЯ

Наскрізні вміння формуються на всіх інтегрованих курсах або предметах. Вони є спільними для всіх компетентностей.

Перелік наскрізних умінь:

- читати з розумінням,
- висловлювати власну думку усно і письмово,
- критично та системно мислити,
- діяти творчо,
- виявляти ініціативність,
- здатність логічно обґрунтувати позицію,
- конструктивно керувати емоціями,
- оцінювати ризики,
- приймати рішення,
- розв'язувати проблеми.

Завдання освітніх ліній у 5-8 класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу.

Зберігаючи наступність із початковою школою в закладі забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховується ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

2. Цілі та завдання освітньої діяльності закладу

Мета діяльності закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра: формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини. Катинівський ліцей – заклад з українською мовою навчання. Пріоритетними завданнями закладу освіти є:

- Створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- Формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- Втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- Сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- Формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- Оптимізація взаємодії з батьками;
- Модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (5-8 класи) згідно з Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 р. № 1120) наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1

	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Мінім альне	Макс и мальне	Різниця по галузі	Міні ма льне	Макс и мальне	Різниця по галузі
Мовно-літературна	На тиждень	10	13	3	10	13	3
	На рік	350	455	105	350	455	105
Математична	На тиждень	4	6	2	4	6	2
	На рік	140	210	70	140	210	70
Природнича	На тиждень	1,5	3	1,5	2	5	1,5
	На рік	52,5	105	52,5	70	175	52,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1	3	2	1	3	2
	На рік	35	105	70	35	105	70
Громадянська та історична	На тиждень	1	2	1	1,5	3	1,5
	На рік	35	70	35	52,5	105	52,5
Технологічна	На тиждень	1	3	2	1	3	2
	На рік	35	105	70	35	105	70
Інформатична	На тиждень	1	2	1	1	2	1
	На рік	35	70	35	35	70	35
Мистецька	На тиждень	1	3	2	1	3	2
	На рік	35	105	70	35	105	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	0	3	3	0
	На рік	105	105	0	105	105	0
Години	На тиждень	7,5			9,5		

навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	На рік	262,5			332,5		
Загально річна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету	На тиждень	31			34		
	На рік	1085			1190		
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28			31		
	На рік						

Таблиця 1 (продовження)

	Навчальне навантаження	7 клас			8 клас		
		Мінімальне	Максимальне	Різниця по галузі	Мінімальне	Максимальне	Різниця по галузі
Мовно-літературна	На тиждень	9	12	3	8	12	4
	На рік	315	420	105	280	420	140
Математична	На тиждень	4	6	2	4	7	3
	На рік	140	210	70	140	245	105
Природнича	На тиждень	7	9	2	8	10	2
	На рік	245	315	70	280	350	70
Соціальна і здоров'язбежувальна	На тиждень	1	3	2	1	3	2
	На рік	35	105	70	35	105	70
Громадянська та історична	На тиждень	1,5	3	1,5	2	3	1
	На рік	52,5	105	52,5	70	105	35
Технологічна	На тиждень	1	2	1	1	2	1
	На рік	35	70	35	35	70	35
Інформатична	На тиждень	1	2	1	1,5	3	1,5
	На рік	35	70	35	52,5	105	52,5
Мистецька	На тиждень	1	3	2	1	2	1
	На рік	35	105	70	35	70	35
Фізична культура	На тиждень	3	3	0	3	3	0
	На рік	105	105	0	105	105	0
Години навчального навантаження для	На тиждень	6,5			6,5		
	На рік	227,5			227,5		

перерозподіл у між освітніми компонентам и					
Загально річна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету	На тиждень	35			36
	На рік	1225			1260
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	32			33
	На рік	1120			1155

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

**** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в Таблиці 1 за галузями, та враховуючи те, що в 5 класі навчається тільки 4 учні і відділом освіти, культури, молоді та спорту Буської міської ради для них виділено тільки 16 годин, заклад освіти визначає обсяг **фактичного річного навантаження** для 5-7 класів, у Таблиці 2.

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-8 класів Боложинівського ЗЗСО І-ІІ т..

Таблиця 2

Назва освітньої галузі	Навчаль не навантаження	Кількість годин 5 клас	Кількість годин 6 клас	Кількість годин 7 клас	Кількість годин 8 клас
Мовно- літературна **	На тиждень	6,5	11	9,5	9,5
	На рік	227,5	385	332,5	332,5
Математичн а	На тиждень	3,5	5	5	5
	На рік	122,5	175	175	175
Природнича	На тиждень	1	4	7,5	8
	На рік	35	140	262,5	280
Соціальна і здоров'я- збережувальна	На тиждень	0,5	1,5	1,5	1,5
	На рік	17,5	52,5	52,5	52,5
Громадянськ а та історична	На тиждень	0,5	2	2,5	3
	На рік	17,5	70	87,5	105
Технологічн	На	1	2	1	1

а	тиждень				
	На рік	35	70	35	35
Інформатична	На тиждень	1	1,5	2	2
	На рік	35	52,5	52,5	70
Мистецька	На тиждень	1	2	2	1
	На рік	35	70	70	35
Фізична культура***	На тиждень	1	3	3	3
	На рік	35	105	105	105
Усього	На тиждень	16	32,5	34	34
	На рік	560	1120	1190	1190
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28	31	31	31
	На рік	980	1085	1085	1085

3. Річний навчальний план 5 -8 класів

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	3	4	3	3
		Українська література	МОВ	1	2	2	2
		Зарубіжна література	МОВ	1	1,5	1	3
		Англійська мова	МОВ	2	3,5	3,5	1,5
			МОВ	0	0		
Математична		Математика	МАО	3	5	5	5
Природнична	Пізнаємо природу		ПРО	1	2	2,5	2
	географія		ПРО	0	2	2	2
	фізика		ПРО			2	2
	Хімія		ПРО			1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	Основи здоров'я	СЗО	0,5	1,5	1,5	1
		Фінансова грамотність					0,5
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство	історія	ГІО	0,5	2,5	2,5	2,5
		Гром освіта	ГІО	0	0		0,5
Інформатична		Інформатика	ІФО	1	1,5	2	2
Технологічна		Технології	ТЕО	1	2	1	1
Мистецька		музичне мистецтво	МІО	0,5	1	1	1
		образотворче мистецтво	МІО	0,5	1	1	
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	1	3	3	3

Усього	16	32,5	34	34
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	0	0	0	0
Міжгалузеві інтегровані курси	0	0	0	0

4. Перелік модельних навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом закладу освіти

Освітній компонент	Назва модельної програми
Українська мова	Українська мова 5-6 кл.» Заболотний та ін.
Українська література	Українська література 5-6 кл. Архипова, Січкара, Шило.
Зарубіжна література	«Зарубіжна література 5-6 кл. Ніколенко та ін.
Англійська мова	«Іноземна мова 5-9 кл. Зимомря І.М. та ін.
Математика	Математика 5-6 кл. Істер О.
Пізнаємо природу	«Пізнаємо природу» 5-6 кл. Коршевніук Т.В.
Географія	Географія 6-9 кл. Запотоцький С.П. та ін.
Здоров'я, безпека та добробут	«Здоров'я, безпека та добробут» 5–6 класи (інтегрований курс)» (автори Василенко С. В. та ін.
Досліджуємо історію і суспільство	«Досліджуємо історію і суспільство. 5–6 класи (інтегрований курс)» автори Васильків І. Д. та ін.
Інформатика	«Інформатика 5-6 кл.» Ривкінд та ін.
Технології	«Технології. 5-6 класи» (автори Ходзицька І.Ю. та ін.
Мистецтво	«Мистецтво. 5–6 класи» (інтегрований курс) (автор Кондратова Л. Г.)
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 кл. Педан та ін.
Курс морального спрямування	«Основи християнської етики. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.)

Перелік модельних навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом закладу освіти для 7-8 класів

Освітній компонент	Назва модельної програми
Українська мова	1. «Українська мова 7-9 кл.» Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
Українська література	Українська література 7-9 кл. Заболотний Слоновьовська О.В., Ярмольська І.В.
Зарубіжна література	«Зарубіжна література 7-9 кл. Ніколенко та ін.
Англійська мова	«Іноземна мова 5-9 кл. Зимомря І.М. та ін.
Математика	Математика інтегрований курс 7 -9 кл. Істер О.
Біологія	«Біологія 7-9 кл.» Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко

	Л.П.
Хімія	Хімія 7 -9 кл. Григорович О.В.
Здоров'я, безпека та добробут	«Здоров'я, безпека та добробут» 7-9 клас (інтегрований курс)» (автори Шиян О.І., Дяків В.Г. та ін.
Історія України	«Історія України» 7-9 кл. (Пометун О.І., Ремех М.О. та ін.
Всесвітня історія	Всесвітня історія 7-9 кл., (Пометун О.І., Ремех М.О. та ін.)
Інформатика	«Інформатика 7-9 кл.» Ривкінд Й. та ін.
Технології	«Технології. 7-9 класи» (автори Ходзицька О.І. та ін.)
Мистецтво	«Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) (автор Кондратова Л. Г. Федун С., Чорний О.)
Фізична культура	Фізична культура 5-9 кл. Байцук, та ін.
Географія	Географія 7-9 кл. Запотоцький С.П. та ін.
Фізика	Фізика 7-9 кл.Макисмович З.Ю., Білик М.М., Варениця Л.В.

4. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується у Боложинівському ЗЗСО І-ІІ ст. у безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. На час впровадження воєнного стану в Україні у 2025-2026 н.р. в закладі освіти форма освіти – очна.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня. Під час карантину та інших надзвичайних обставин у закладі організовується навчання з використанням технологій дистанційного навчання. Для забезпечення дистанційного навчання проводяться синхронні та асинхронні заняття (навчальні заняття, консультації, вебінари, онлайн-форуми, віртуальні екскурсії, відео-уроки тощо). Також за потреби та необхідності проводиться змішане навчання.

Основними формами організації освітнього процесу у закладі є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, спектаклі, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки,

проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Навчально-практичне заняття може виконувати і функцію перевірки та оцінювання досягнення компетентностей. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Враховуючи проблеми сьогодення, важливою формою організації освітнього процесу є дистанційне та змішане навчання. Особливості дистанційного навчання: реалізується як окрема форма здобуття освіти чи як застосування технологій дистанційного навчання заочної чи екстернатної форми здобуття освіти; може бути синхронним та асинхронним. Особливості змішаного навчання: опрацювання матеріалу відбувається в закладі освіти або дистанційно у різних комбінаціях; педагоги організовують обговорення та обмін думками між учнями; є особиста комунікація між здобувачами освіти у класі та педагогом. Адміністрацією закладу освіти ухвалено для використання такі електронні освітні платформи: ZOOM, Google Classroom, Google Meet.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

6. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями: Мовно-літературна, Соціальна і здоров'язбережувальна, Громадянська та історична, Мистецька, Інформатична, Математична, Природнича, Технологічна, Фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Навчальні програми розроблені на основі модельних навчальних програм та затверджуються педагогічною радою закладу освіти. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь реалізовується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» (5-9 класи). Громадянська та історична - через інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство» (5-6 класи).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Педагоги закладу на основі модельних програм розробляють навчальні плани, які затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

7. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Навчальні досягнення здобувачів у 5-8 класах здійснюються у бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;

комунікація (в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані групи результатів навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмету або курсу.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня/учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)). Добирати форми оцінювання потрібно індивідуально з обов'язковим урахуванням можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я дітей з ООП.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, *які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.*

Основні функції оцінювання:

- *формувальна* (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- *констатувальна* (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- *діагностувальна* (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- *коригувальна* (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- *орієнтувальна* (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
- *мотиваційно-стимулювальна* (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
- *розвивальна* (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- *прогностична* (ставить цілі навчання на майбутнє);
- *виховна* (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного з підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Зразок Свідоцтва досягнень для 5, 6 та 7 і 8 класів затверджується педагогічною радою. (Додається)

Критерії оцінювання

Наказом МОН від 2 серпня 2024 року № 1093 затверджено рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнівства 5–9 класів, які навчаються відповідно до нового ДСБСО. Також скасовано наказ МОН від 1 квітня 2022 року № 289, що регламентував вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів. Відповідно у 2025/2026 навчальному році для оцінювання в 5–8 класах, використовуємо нові критерії, а у 9-х — критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти 2011 року. У МОН пропонують **три моделі оцінювання та заповнення журналу** відповідно до нових рекомендацій.

1. У першій моделі вчитель/-ка може виводити семестрову оцінку, у якій враховуються підсумкові роботи за однією або декількома групами результатів, а також беруться до уваги поточні оцінки за групами результатів.

Поточні оцінки за групами результатів відрізнятимуться від звичного освітянам поточного оцінювання.

Наприклад, на уроці української мови вчителька запланувала оцінювати дітей за двома групами результатів: письмовою та усною взаємодіями.

Якщо вдалося пропрацювати обидві групи результатів за один урок, можна ставити дві оцінки в одну клітинку через дріб, а також позначити в журналі в колонці під датою (теж через дріб), що оцінки стоять за групи результатів 1 та 2 (ГР1/ГР2).

Якщо ж учителька розпланувала роботу за двома групами результатів на декілька уроків, відповідно, оцінки за кожну групу (усну та письмову взаємодію) виставляються в різні клітинки та різні дати журналу. У колонці під датою треба зробити помітку, яку саме групу результатів оцінено.

Під час подальшого навчання вчителька оцінює інші групи результатів. За весь семестр вона поступово оцінить усі 4 групи результатів з української мови, виставляючи поточні оцінки. Їх може бути менше за кількістю, ніж раніше.

Утім, щоб охопити всі чотири групи результатів за семестр, учительці якраз і треба спланувати завчасно відповідні види робіт та завдань у календарно-тематичному плануванні.

Перша модель передбачає, що наприкінці семестру учні пишуть підсумкові роботи з кожної групи результатів, на основі яких виставлятиметься семестрова оцінка (виводиться середнє арифметичне за чотири роботи).

Або ж учитель/-ка може підібрати так завдання, щоб за один урок оцінити в одній підсумковій роботі одразу всі чотири групи результатів.

Підсумкова робота може тривати не весь урок (45 хвилин), а 20 чи 30 хвилин.

Якщо учень чи учениця з певних причин показали в грудні кращі поточні результати ніж на початку семестру, а одну з підсумкових робіт пропустили, тоді під час виставлення семестрової оцінки можна враховувати поточні оцінки.

Виходить, що поточне оцінювання не обов'язково враховувати в семестрову оцінку, але в разі певних обставин його роль може бути посутньою. Особливо, якщо поточне оцінювання показує прогрес учнівства.

2) Друга модель оцінювання, як і перша, передбачає, що впродовж семестру фіксуються досягнення учнів за кожною групою результатів, а наприкінці семестру учнівству пропонується комплексна підсумкова робота за кожної з груп результатів.

Якщо така підсумкова робота надто велика, можна провести її на двох уроках. Або ж, як і в першій моделі, підібрати завдання так, щоб за один урок оцінити всі чотири групи результатів.

Якщо учні не з'явилися на комплексну підсумкову роботу, тоді до уваги беруться поточні оцінки, які виставлялися впродовж семестру за різні групи результатів.

Раптом учень чи учениця написали комплексну підсумкову роботу гірше або погіршили оцінку з певної групи результатів (аудіювання і читання в англійській мові виконали на відмінно, а з граматики отримали 6 балів), то враховується, чи була позитивна динаміка учнів під час семестру з тієї групи результатів, яка на контрольній проявилася слабше (у нашому прикладі – з граматики).

У цій ситуації знову помічним є поточне оцінювання, яке демонструє загальну картину розвитку учня/учениці за семестр і дає змогу об'єктивно оцінити й вивести семестрову оцінку.

“У підходах до оцінювання особливих змін не відбулося, крім того, що вчитель/-ка зараз має розуміти, як поєднати державний стандарт, тобто орієнтири для оцінювання, із самим оцінюванням і завданнями. Адже орієнтири для оцінювання – це ті складники, які дають змогу запропонувати учням такі завдання, щоб вони показали, яких результатів досягли, виконуючи, наприклад, творче завдання, працюючи з текстом і даючи відповіді на певні питання”.

3) Третя модель оцінювання передбачає, що семестрова оцінка виставляється за підсумками комплексної підсумкової роботи або на основі підсумкових робіт за однією або декількома групами результатів з урахуванням тематичного оцінювання.

У цій моделі вчителі можуть користуватися звичним тематичним оцінюванням, яке фіксуватиме, що тему пройдено й учні мають за неї певні оцінки. Але, незрозуміло, які саме групи результатів приховує тематична оцінка і як виставляти семестрове оцінювання, яке має базуватися на чотирьох ГР.

Мета підсумкового оцінювання — установити відповідність результатів, досягнутих учнем / ученицею, очікуваним результатам навчання з ДСБСО (модельної навчальної програми).

Основними різновидами підсумкового оцінювання є:

тематичне; семестрове; річне.

Результати підсумкового оцінювання фіксують у класному журналі.

Семестрове оцінювання здійснюють за групами результатів із кожного навчального предмета / інтегрованого курсу. Крім того, має бути виставлена загальна оцінка за предмет / інтегрований курс.

Оцінки за семестр виставляють у відповідні стовпці за групами результатів, а вже потім — загальну оцінку.

Оцінка за семестр може бути скоригованою. Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для формулювання навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнівством, коригування освітнього процесу.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри (або скоригованих семестрових оцінок). Річна оцінка може бути середнім арифметичним оцінок за I та II семестри, проте не обов'язково. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці впродовж року.

Річне оцінювання також може бути скоригованим.

Процедури й частотність контролю вчителів / вчителька добирає з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу тощо (наказ МОН від 02.08.2024 № 1093).

На частотність також впливає кількість годин, передбачених для навчального предмета чи інтегрованого курсу. Тому єдиних рекомендацій щодо кількості оцінок, яка має бути в кожній дитини впродовж семестру, не може бути.

За рішенням педагогічної ради (Протокол №1 від 29.08.2025 р. у закладі освіти застосовується **Перша модель оцінювання та заповнення журналу** відповідно до нових рекомендацій.

Оцінки за семестр виставляють на основі підсумкових робіт (ПР) за однією або кількома групами результатів (ПР ГР1 / ПР ГР2 / ПР ГР3 / ПР ГР4), визначеною / визначених у ДСБСО чи Критеріях оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням результатів поточного оцінювання (ПО) за певну групу загальних результатів (ПО ГР1 / ПО ГР2 / ПО ГР3 / ПО ГР4). Під час застосування цієї моделі потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці впродовж семестру.

Впродовж семестру буде здійснюватися поточне оцінювання за групами результатів. І, крім того, запропонує учнівству виконати кілька робіт залежно від того, яку кількість груп результатів передбачає певний предмет / інтегрований курс.

Наприклад, учень / учениця впродовж семестру отримав/-ла кілька поточних оцінок за ГР1 та написав/-ла одну чи кілька підсумкових робіт за ГР1. Щоб визначити фінальну (семестрову за ГР1) оцінку за цією групою результатів, учитель/-ка має додати всі оцінки (поточні й підсумкові) та отримати середнє арифметичне, яке і буде семестровою оцінкою за цією групою результатів.